

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urto/6/2017
Identifikačné číslo spisu:	2016898228
Dátum vydania rozhodnutia:	13.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2016898228.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 13. októbra 2017 s verejným vyhlásením rozsudku, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martina Piovartsyho v konaní o uznaní cudzozemského rozsudku, ktorým bola uložená trestná sankcia spojená s trestom odňatia slobody odsúdenému F. X., o odvolaní F. X. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11. mája 2017, sp. zn. 6Ntc/13/2016, takto

rozhodol:

I. Podľa § 518 ods. 4 Tr. por. zrušuje rozsudok Krajského súdu v Trnave z 11. mája 2017, sp. zn. 6 Ntc/13/2016.

II. Podľa § 16 ods. 1 písm. j/ zák. č. 549/2011 Z. z. uznanie rozsudku Okresného súdu v Ingolstadte, Spolková republika Nemecko z 30. septembra 2013, sp. zn. 8 Ls 24 Js 7167/13, právoplatného 8. októbra 2013, v spojení s uznesením Okresného súdu v Ingolstadte sp. zn. 8 Ls 24 Js 7167/13 z 30. septembra 2013, o podmienечnom odklade výkonu trestu uloženého predmetným rozsudkom a v spojení s uznesením Okresného súdu v Ingolstadte zo 14. júla 2014 pod sp. zn. BwR 8 Ls 24 Js 7167/13, právoplatného 9. augusta 2014 o vykonaní trestu odňatia slobody jeden a pol roka (po odčítaní 142 dní vykonanej vyšetrovacej väzby na území Spolkovej republiky Nemecko), uloženého označenými rozhodnutiami občanovi Slovenskej republiky F. X., nar. XX. X. XXXX v N., bytom Slovenská republika, X. XXXX/XX, s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zák. č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 549/2011 Z. z.“) uznal vo výroku o uloženom treste odňatia slobody na území Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu v Ingolstadte, Spolková republika Nemecko, z 30. septembra 2013, sp. zn. 8 Ls 24 Js 7167/13, v spojení s uznesením Okresného súdu v Ingolstadte sp. zn. 8 Ls 24 Js 7167/13 z 30. septembra 2013, o podmienечnom odklade výkonu trestu uloženého predmetným rozsudkom a v spojení s uznesením Okresného súdu v Ingolstadte zo 14. júla 2014 pod sp. zn. BwR 8 Ls 24 Js 7167/13,

ktorým bol F. X. uznaný za vinného z trestného činu závažnej krádeže spáchanej organizovanou skupinou v 6 prípadoch, z toho v jednom v súbehu dvoch činov rovnakej povahy, podľa §§ 242 ods. 1, 243 ods. 1 veta 1 a veta 2 číslo 2, 244 ods. 1 číslo 2, 244 a ods. 1, 25 ods. 2, 52, 53 Trestného zákona Spolkovej republiky Nemecko, ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v bližšie nezistiteľnom čase sa dňa 09.05.2013 alebo predtým obžalovaní X., Q. a D. spolu so skôr spoluobžalovaným F. M. dohodli, že sa spoločne opakovane dopustia krádeží bicyklov, ktoré následne predajú v Slovenskej republike. Opakovaným páchaním činu si chceli zabezpečiť zdroj príjmov na istú dobu a v istom rozsahu.

Obžalovaní X. a M. boli v tejto súvislosti zodpovední predovšetkým za prepravu a predaj bicyklov v Slovenskej republike, pričom obžalovaní D. a Q. boli zodpovední predovšetkým za obstarávanie bicyklov. Obžalovaný X. poskytol na prepravu bicyklov z miesta krádeže svoje osobné motorové vozidlo Škoda so slovenskou EČV M. XXX X..

V čase, keď sa obžalovaní X. a M. medzi 11.05.2013 a 12.05.2013 vybrali do Slovenskej republiky, aby predali prvý náklad kradnutých bicyklov, obžalovaní Q. a D. sa podľa dohody s ďalšími dvoma členmi organizovanej skupiny znova vybrali hľadať hodnotné bicykle na krádež, aby aj tieto mohli neskôr so ziskom predat' v Slovenskej republike.

V jednotlivých prípadoch obžalovaní konali pri páchaní krádeží vždy spoločne podľa dohody v rámci organizovanej skupiny, a to v nasledovnej zostave:

1. V noci zo dňa 09.05.2013 na 10.05.2013 odcudzili obžalovaní Q. a M. pred študentským internátom na ulici Q. v O. bicykel značky „MiG" poškodenej P. V. v hodnote 179,99 EUR a ďalší bicykel značky „Bulls" poškodenej H. M. v hodnote cca 200,- EUR a to tým, že v oboch prípadoch precvikli zámok na bicykel.

2. Dňa 10.05.2013 okolo 3:00 hod. odcudzili obžalovaní Q. a M. z vchodu bytového domu na ulici Q. XX v O. káblovým zámkom zabezpečený detský horský bicykel značky „Ghost" poškodenej X. V. v hodnote cca 350,- EUR.

3. Dňa 11.05.2013 okolo 2:50 hod. odcudzili obžalovaní Q. a D. pred usadlosťou na ulici P. XX v O. káblovým zámkom zabezpečený bicykel značky „Ghost" poškodenej P. I. v hodnote 700,- EUR a zámkom na bicykel zabezpečený bicykel značky „Ghost" poškodenej L. M. v hodnote cca 500,- EUR.

4. Dňa 12.05.2013 okolo 2:15 hod. a 3:00 hod. odcudzili obžalovaní Q. a D. pred usadlosťou na ulici V. XX O. špirálovým zámkom zabezpečený bicykel značky „Cube" poškodenej H. A. v hodnote 1093,50 EUR.

5. Taktiež dňa 12.05.2013 medzi 2:15 hod. a 3:00 hod. odcudzili obžalovaní Q. a D. pred usadlosťou na ulici V. XX v O. špirálovým zámkom zabezpečený bicykel značky „Cube" poškodenej W. O. v hodnote 699,- EUR.

Pri oboch činoch dňa 12.05.2013 mal so sebou obžalovaný D. boxer (vedome).

Za čo mu bol uložený trest odňatia slobody jeden a pol roka s podmieneným odkladom jeho výkonu a súčasne rozhodol podľa § 517 ods. 2 Tr. por. a § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., že odsúdený F. X. na území Slovenskej republiky vykoná uložený trest jeden a pol roka (po odčítaní 142 dní vykonanej vyšetrovacej väzby na území Spolkovej republiky Nemecko) v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

V konaní o realizácii európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného 24. marca 2016 Štátnym zastupiteľstvom v Ingolstadte, Spolková republika Nemecko, sp. zn. 24 Js 7167/13, bol po zadržaní F.

X. prokurátorom Krajskej prokuratúry v Trnave prepustený 18. mája 2016, lebo dôvody väzby u neho zistené neboli. X. pred krajským prokurátorom vyjadril nesúhlas s vydaním na trestné stíhanie do Spolkovej republiky Nemecko. Krajský súd zaslal Štátnemu zastupiteľstvu v Ingolstadte výzvu v zmysle § 21a ods. 1 zák. č. 154/2010 Z. z. Na jej základe orgán štátu pôvodu poskytol aktuálne rozhodnutia spolu so súhlasom na odovzdanie osohy na ďalší výkon trestu na území Slovenskej republiky. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. krajský prokurátor 20. apríla 2017 vyjadril súhlas s uznaním a vykonaním rozsudku Okresného súdu v Ingolstadte. Následne krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom. V súvislosti s vyjadreniami X. počas výsluchu krajským prokurátorom, zistil, že uznesenie o podmienечnom odklade výkonu trestu, odňatia slobody uložilo odsúdenému povinnosť zaplatiť zariadeniu Sozialdienst katholischer Frauen Ingolstadt e.V. peňažnú sumu 1.200 Eur v mesačných splátkach po 50 Eur počnúc mesiacom október 2013. Toto uznesenie bolo odsúdenému oznámené na pojednávaní za účasti tlmočnice pre slovenský jazyk. Štátne zastupiteľstvo v Ingolstadte priložilo kópiu zápisnice z pojednávania. Vyplýva z nej, že odsúdenému boli vydané tlačivá na peňažné prevody a bol sudcom poučený v zmysle § 268a ods. 3 veta prvá Nemeckého trestného poriadku o význame podmienечného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, o peňažnej povinnosti, ako aj o možnosti zrušenia odkladu výkonu trestu odňatia slobody v prípade porušenia peňažnej povinnosti. Odsúdený nezrealizoval platby do 14. júla 2014 (dátum zrušenia podmienечného odkladu výkonu trestu). Dodatočne uskutočnená platba nemala za následok zrušenie podmienечného odkladu výkonu trestu odňatia slobody. Dôvod na odmietnutie uznania nezistil.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie X.. Uviedol, že súd neskúmal dôsledne dôvody na odmietnutie uznania rozhodnutia. Uhradením sumy 1.200,- Eur v skúšobnej lehote podmienечného odsúdenia v mesačných splátkach možno považovať za obdobu peňažného trestu, ktorý v štáte pôvodu vykonal. V skúšobnej dobe sa nedopustil protispoločenského konania. Zaplatením peňažného trestu sa podľa slovenského právneho poriadku na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený. Nemal vedomosť o konaní 14. júla 2014 na Okresnom súde v Ingolstadte, v ktorom sa rozhodlo o premene podmienечného odsúdenia. Nemohol realizovať právo na obhajobu a spravodlivé súdne konanie. Skutok bol spáchaný čiastočne na území Slovenskej republiky, preto mohol súd odmietnuť výkon rozhodnutia. Je potrestaný dvakrát za spáchanie toho istého trestného činu, lebo v plnej výške uhradil 1.200,- Eur a zároveň by mal vykonať trest odňatia slobody. Zo skutkovej vety nemeckého rozsudku je zrejmé, že sa podieľal predovšetkým na preprave kradnutých bicyklov a ich následnom predaji na území Slovenska. Skutok bol spáchaný čiastočne na Slovensku, preto mohol súd odmietnuť výkon cudzieho rozhodnutia. Nástup do výkonu trestu by neplnil jeho účel, bol by vytrhnutý zo sociálneho prostredia s nepriaznivým vplyvom na rodinu. Spoločnosť by z výkonu trestu nemala úžitok. Po prepustení z väzby viedol a aj vedie riadny rodinný život s družkou, je živnostník. Od odsúdenia v Nemecku uplynuli 3 roky, počas ktorých sa riadne zaradil do spoločnosti. Navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutie krajského súdu a rozhodnúť o neuznaní výkonu cudzieho rozhodnutia.

Najvyšší súd ako súd odvolací preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie odsúdeného bolo podané včas, oprávnenou osobou a je dôvodné.

V zmysle § 518 ods. 4 Tr. por. proti rozsudku o uznaní cudzieho rozhodnutia je prípustné odvolanie, ktoré môže podať odsúdený, prokurátor alebo minister spravodlivosti. Odvolací súd na neverejnom zasadnutí odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné. Ak odvolanie nezamietne, zruší napadnuté rozhodnutie a po doplnení konania, ak je potrebné, sám rozhodne rozsudkom, či sa cudzie rozhodnutie uznáva alebo neuznáva.

Podľa zák. č. 549/2011 Z. z.

§ 1 ods. 1 tento zákon upravuje postup orgánov Slovenskej republiky pri písom.

a/ odovzdaní rozhodnutia, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody, vydaného súdom v trestnom konaní na jeho uznanie a výkon v inom členskom štáte Európskej únie (ďalej len "členský štát") s cieľom uľahčiť sociálnu nápravu odsúdeného a

b/ uznávaní a výkone rozhodnutia vydaného súdom členského štátu v trestnom konaní,

§ 16 ods. 1 písm. j/ súd rozhodne o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia, ak z osvedčenia vyplýva, že dotknutá osoba sa osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia okrem prípadov, keď sa v osvedčení uvádza, že dotknutá osoba v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku štátu pôvodu

1. bola včas predvolaná, a tým informovaná o termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami doručili informácie o termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania a informovaná o tom, že justičný orgán štátu pôvodu môže vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania, alebo...

V zmysle čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 (ďalej len „Smernica“)

1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo byť prítomné na súdnom konaní vo vlastnej veci.

2. Členské štáty môžu stanoviť, že súdne konanie, ktoré môže viesť k rozhodnutiu o vine alebo nevine podozrivej alebo obvinenej osoby, sa môže konať v jej neprítomnosti, ak: a) podozrivá alebo obvinená osoba bola včas informovaná o súdnom konaní a o dôsledkoch neúčasti alebo b) podozrivú alebo obvinenú osobu, ktorá bola informovaná o súdnom konaní, zastupuje splnomocnený obhajca, ktorého určila buď podozrivá, alebo obvinená osoba, alebo štát.

3. Rozhodnutie, ktoré bolo prijaté v súlade s odsekom 2, sa môže voči dotknutej osobe vykonať.

4. Ak členské štáty umožňujú viesť súdne konania v neprítomnosti podozrivých alebo obvinených osôb, ale nie je možné splniť podmienky stanovené v odseku 2 tohto článku, pretože podozrivú alebo obvinenú osobu nebolo možné naprieť primeranému úsiliu nájsť, členské štáty môžu stanoviť, že rozhodnutie sa i tak môže vyniesť a vykonať. V takom prípade členské štáty zabezpečia, aby vtedy, keď sú podozrivé alebo obvinené osoby informované o rozhodnutí, najmä pri zadržaní, boli tiež informované o možnosti napadnúť rozhodnutie a o práve na nové súdne konanie alebo iný opravný prostriedok v súlade s článkom 9.

5. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy, ktoré stanovujú, že sudca alebo príslušný súd môže dočasne vylúčiť podozrivú alebo obvinenú osobu zo súdneho konania, ak je to v záujme zabezpečenia riadneho priebehu trestného konania, a to za predpokladu, že je dodržané právo na obhajobu.

6. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy, ktoré stanovujú, že konanie alebo niektoré jeho časti sa majú viesť v písomnej podobe, ak je to v súlade s právom na spravodlivý proces.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“)

1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

3. Každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

Z obsahu spisu, ani zo samotného Osvedčenia (113-124) nevyplýva, že X. sa osobne zúčastnil konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o premene podmieneného trestu na nepodmienečný trest odňatia slobody 14. júla 2014 na Okresnom súde v Ingolstadte. V osvedčení sa neuvádza, že odsúdená osoba bola v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku Nemecka včas predvolaná, a tým informovaná o termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami doručili informácie o termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania a informovaná o tom, že justičný orgán štátu pôvodu môže vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania. Z výrokovej, ale ani z odôvodňujúcej časti uznesenia okresného súdu o premene trestu nie je zrejماً účasť X. na tomto konaní (č. l. 133-134).

X. v rozpore s čl. 8 ods. 1/, 2/ Smernice a čl. 6 ods. 1 Dohovoru nebol upovedomený ani inak informovaný o termíne konania na Okresnom súde v Ingolstadte 14. júla 2014, týkajúceho sa premeny podmieneného trestu na nepodmienečný trest odňatia slobody, hoci mal právo byť prítomný na súdnom konaní vo vlastnej veci.

Navyše odvolací zistil, že nie je bez najmenších pochybností preukázané doručenie tohto rozhodnutia odsúdenému X. (č. l. 92, 106) nepotvrdil prevzatie rozhodnutia o premene trestu. Štátne zastupiteľstvo v Ingolstadte (č. l. 84-85) konštatovalo, že nemožno zistiť, či zásielku s uznesením o premene trestu prevzal osobne odsúdený X..

Na podklade uvedeného v zmysle zásady in dubio pro reo najvyšší súd preto uzavrel, že odsúdenému uznesenie nebolo doručené, nemohol ho napadnúť opravným prostriedkom a tým pádom ani nenadobudlo právoplatnosť.

Týmto postupom došlo u X. aj k porušeniu práva na obhajobu v intenciách č. l. 6 ods. 3 písm. b/, c/ Dohovoru.

Napadnutý rozsudok krajského súdu je v zjavne v rozpore § 16 ods. 1 písm. j/ zák. č. 549/2011 Z. z.

Na základe vyjadreného najvyšší súd rozhodol tak ako je vyjadrené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Nad rámec už konštatovaného je nutné uviesť nasledujúce.

Podľa zák. č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 1 ods. 1 tento zákon upravuje postup orgánov Slovenskej republiky pri písm.

a) uznávaní a výkone rozhodnutia ukládajúceho peňažnú sankciu vydaného súdom alebo iným príslušným orgánom členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát“)

§ 2 na účely tohto zákona sa rozumie

písm. b) peňažnou sankciou povinnosť uložená rozhodnutím o peňažnej sankcii zaplatiť

bod 5. peňažnú sumu na všeobecne prospešné účely alebo v prospech poškodených trestnými činmi.

Podľa § 432 ods. 3, prvá veta Tr. por. odsúdený môže kedykoľvek odvrátiť výkon náhradného trestu alebo jeho pomernej časti tým, že peňažný trest alebo jeho pomernú časť zaplatí.

X. v zmysle zák. č. 183/2011 Z. z. § 2 písm. b), bod 5 peňažnú sankciu 1200 Eur definitívne zaplatil 4. augusta 2016.

Peňažná sankcia X. zaplatená má v širších súvislostiach analógiu s peňažným trestom v intenciách slovenského Trestného zákona. Jeho zaplatením je možné kedykoľvek pred nástupom odvrátiť výkon už nariadeného náhradného trestu odňatia slobody (§ 432 ods. 3, prvá veta Tr. por.).

Krajský súd rozhodoval 11. mája 2017 o uznaní nepodmienečného trestu odňatia slobody v čase, keď

podľa nášho právneho poriadku, by už zrejme aj vzhľadom na v predchádzajúcom odseku vyjadrenú analógiu legis nedošlo k premene podmieneného trestu odňatia slobody na nepodmienečný trest odňatia slobody, lebo i keď v modifikovanej podobe, ale X. si splnil povinnosť uloženú v skúšobnej lehote podmieneného odsúdenia (4. augusta 2016).

Až po analýze týchto faktorov by bolo možné urobiť záver o tom, či prípadné obmedzenie osobnej slobody páchatel'a v dôsledku uloženého trestu, resp. obmedzenie jeho základných práv vyplývajúcich zo samotného trestného konania, sú ešte v primeranom pomere k ochrane verejného záujmu.

Je nepochybné, že s predlžujúcou sa dĺžkou trestného konania sa vytráca základný vzťah medzi trestným činom a ukladaným trestom. Doba medzi trestným konaním páchatel'a a vynesením konečného rozhodnutia má bezprostredný vplyv na účel trestu, ktorý má byť uložením konkrétneho trestu dosiahnutý. So zväčšujúcim sa časovým odstupom od spáchania trestného činu sa oslabuje tak prvok individuálnej, ako aj generálnej prevencie. Rovnako spôsobilosť trestu výchovne pôsobiť na spoločnosť sa po dlhšej dobe výrazne znižuje.

Nemožno opomenúť ani ustanovenie § 16 ods. 2 zák. č. 549/2011 Z. z., v zmysle ktorého súd môže rozhodnúť o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia aj vtedy, ak sa rozhodnutie týka skutkov, ktoré sa podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považujú za spáchané čiastočne alebo v celom rozsahu na území Slovenskej republiky, pričom súd zohľadní najmä okolnosti spáchania skutku.

Krajský súd neuviedol, prečo neaplikoval citované ustanovenie i so zreteľom na špecifické okolnosti v danom prípade.

Ďalšími námietkami odsúdeného sa odvolací súd nezaoberal, lebo vzhľadom na konštatované zistenia a obsah výroku vyneseneho rozsudku, i v prípade dôvodnosti, stratili opodstatnenie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.